

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
Adroddiad i:	Y Pwyllgor Gwaith a'r Cyngor
Dyddiad:	Pwyllgor Gwaith: 9 Chwefror 2015 Cyngor: 26 Chwefror 2015
Pwnc:	Newidiadau Cyfansoddiadol i Gylch Gorchwyl y Pwyllgor Apêl
Aelod(au) Portffolio:	Alwyn Rowlands
Pennaeth Gwasanaeth:	Lynn Ball – Pennaeth Swyddogaeth(Busnes y Cyngor)/Swyddog Monitro
Awdur yr Adroddiad: Rhif Ffôn: E-bost:	Awena Walkden – Cyfreithwraig (Llywodraethu Corfforaethol) Est 2563 awenawalkden@ynysmon.gov.uk
Aelodau Lleol:	D/B

A – Argymhelliad/Argymhellion a Rheswm/Rhesymau
<p>ARGYMHELLIAD</p> <p>Bod y Pwyllgor Gwaith yn argymell i'r Cyngor:-</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ei fod yn cymeradwyo'r newidiadau i'r Cyfansoddiad fel y gwelir nhw yn Atodiad 1 i'r adroddiad. 2. Bod y Pennaeth Proffesiwn (AD) yn cael ei hawdurdodi i ddiwygio unrhyw bolisiâu a gweithdrefnau perthnasol i adlewyrchu'r newidiadau dan sylw. 3. Bod y Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor)/Swyddog Monitro yn cael ei hawdurdodi i ddiwygio'r Cyfansoddiad i adlewyrchu'r newidiadau. <p>RHESYMAU</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ar hyn o bryd mae gan y Pwyllgor Apêl awdurdod i benderfynu apeliadau sy'n codi o unrhyw benderfyniad a wnaed mewn perthynas â'r rhestr o faterion a amlinellir yn 3.4.4.4 y Cyfansoddiad (fel y gwelir yn Atodiad 1 yma) sy'n cynnwys apeliadau gan weithwyr sy'n ymwneud â graddfeydd, materion disgyblu a chwynion. 2. Mae gwaith ymchwil a wnaed yn dangos nad yw llawer o Gyngorau yng Nghymru yn rhoi

hawl i weithwyr islaw lefel Penaethiaid Gwasanaeth gyflwyno apêl i Aelodau; yn hytrach mae eu hapeliadau'n cael eu clywed gan banel o Swyddogion.

3. Rydym yn argymhell bod y Cyngor yn newid ei arferion i adlewyrchu'r hyn a ddisgrifir ym mharagraff 2 uchod ac yn Atodiad 1 oherwydd:-
 - i. Efallai na fydd yn ymarferol i banel o Aelodau fod ar gael i glywed yr holl apeliadau cyflogaeth a wneir gan staff (islaw lefel Penaethiaid Gwasanaeth).
 - ii. Ar hyn o bryd mae panelau o bum Aelod yn cael eu dewis o blith y 10 Aelod o'r Pwyllgor Apêl. Mae posibilrwydd y bydd galw mawr ar nifer fechan o aelodau ond, yn ychwanegol, mae'r gwaith gweinyddol sy'n gysylltiedig â chynnal y pwyllgorau hyn yn draul ar amser ac mae'n anodd sicrhau bod aelodau ar gael o gofio gofynion i gydymffurfio gyda chyfyngiadau amser ac i sicrhau cydbwysedd gwleidyddol (ymdrechion gorau). Byddai panelau o Swyddogion yn creu cronfa fwy ac yn gwella argaeledd a lleihau biwrocratiaeth. Byddai'n golygu hefyd na fyddai ond rhaid cydymffurfio gyda chyfyngiadau amser a osodir gan y polisi yn hytrach na'r angen ychwanegol i gydymffurfio gyda gofynion cyfreithiol sy'n gysylltiedig â galw Pwyllgor.
 - iii. Gellid disgwyl y byddai'r mwyafrif o Uwch Swyddogion yn gyfarwydd iawn â pholisïau AD yr Awdurdod a byddai eu gweithredu yn rhan o'r sgiliau a ofynnir ganddynt. Efallai y bydd rhai angen hyfforddiant i'w cefnogi, ond mae hyn ar gael yn fewnol gan y tîm AD.
 - iv. Bydd y Pennaeth Proffesiwn(AD) yn sefydlu trefniadau priodol ar gyfer apeliadau islaw lefel Penaethiaid Gwasanaeth; ymgorfforir y trefniadau hyn mewn polisïau perthnasol gan gadw mewn cof y bydd angen yr elfen angenrheidiol o statws, annibyniaeth a gwrthrychedd mewn unrhyw banel o swyddogion. Ni fydd hyn yn cael effaith andwyol ar y staff dan sylw.
 - v. Ni fydd hyn yn golygu bod materion yn llai tryloyw am fod natur y panelau apêl perthnasol yn golygu eu bod yn cael eu cynnal yn breifat, hyd yn oed mewn gwrandawriadau gan Bwyllgor.
 - vi. Mae'r newid arfaethedig yn gwella'r broses fusnes ac yn adlewyrchiad gwell o rolau a chyfrifoldebau penodol Aelodau a Swyddogion. Mae hefyd yn cydymffurfio gyda thema wella allweddol gyntaf y Cyngor, sef sicrhau bod y Cyngor yn broffesiynol ac yn cael ei redeg yn dda.

B – Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a beth oedd eich rhesymau dros eu gwrthod ac/neu ddewis yr opsiwn hwn?

Yr unig opsiwn arall yw'r status quo. Am y rhesymau a ddisgrifir rydym yn credu nad yw'r status quo yn cynrychioli'r defnydd mwyaf effeithiol, effeithlon a phroffesiynol o adnoddau.

C – Am ba reswm y mae hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

Bydd gweithredu'r argymhellion yn golygu newid yn y Cyfansoddiad na all y Cyngor ei gymeradwyo hyd nes y bydd y Pwyllgor Gwaith wedi ei ystyried.

CH – A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?

Nid yw'r polisiau a effeithir angen penderfyniad gan y Cyngor llawn h.y. nid ydynt o dan y Fframwaith Polisi; fodd bynnag, gan fod hwn yn newid yn y Cyfansoddiad mater i'r Cyngor ydyw i'w benderfynu.

D – A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?

Ydyw

DD – Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori?		Beth oedd eu sylwadau?
1	Prif Weithredwr / Uwch Dim Arweinyddiaeth (UDA) (mandadol)	
2	Cyllid / Adran 151 (mandadol)	
3	Cyfreithiol / Swyddog Monitro (mandadol)	Wedi comisiynu'r Adroddiad.
4	Adnoddau Dynol (AD)	Mae sylwadau wedi eu cynnwys yn yr adroddiad ac mae'n cefnogi'r argymhellion.
5	Eiddo	
6	Technoleg Gwybodaeth Cyfathrebu (TGCh)	
7	Sgriwtini	
8	Aelodau Lleol	
9	Unrhyw gyrff allanol / arall/eraill	

E – Risgiau ac unrhyw gamau lliniaru (os yn berthnasol)

1	Economaidd	
2	Gwrthdodi	
3	Trosedd ac Anhrefn	
4	Amgylcheddol	
5	Cydraddoldebau	
6	Cytundebau Canlyniad	
7	Arall	

F - Atodiadau:

FF - Papurau Cefndir (cysylltwch os gwelwch yn dda gydag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach):

ATODIAD / APPENDIX 1

3.4.4 Pwyllgor Apeliadau

3.4.4.1 Penodir panel o 10 Aelod yn unol â'r Rheolau Cydbwysedd Gwleidyddol ac ni fydd yn cynnwys yr un aelod o'r Pwyllgor Gwaith.

3.4.4.2 O blith y Panel o 10 Aelod bydd y Swyddog Monitro, i bob apêl unigol, yn penodi 5 Aelod i ffurfio Pwyllgor Apeliadau a gwna bopeth o fewn ei allu i benodi'r 5 yn unol â'r Rheolau Cydbwysedd Gwleidyddol.

3.4.4.3 Onid yw hyn yn ymarferol yng nghyswllt unrhyw apêl benodol bydd y Swyddog Monitro â'r hawl i benodi Pwyllgor Apeliadau heb gydbwysedd gwleidyddol arno, ond bydd yn dal i geisio penodi o'r Panel o 10 o unigolion o gymaint o'r Grwpiau Gwleidyddol ag y bo'n bosib. Er mwyn osgoi unrhyw amheuan ni fydd y Swyddog Monitro yn dilyn rota i ddewis unigolion i Bwyllgorau Apelio olynol.

(**Sylwer** Nid yw'r trefniadau hyn yn cydymffurfio gyda'r Rheolau Cydbwysedd Gwleidyddol a phleidleisiodd y Cyngor ar egwyddor sefydlu Pwyllgor Apeliadau ar wahân ac ni phleidleisiodd yr un Aelod yn erbyn hyn).

3.4.4.4 Yn amodol ar ddarpariaethau paragraff 3.4.4.5 isod, pPenderfynu unrhyw apêl (lle y bo gan berson tramgwyddedig yr hawl i apelio – boed yn hawl statudol neu'n hawl a gytunwyd dan unrhyw benderfyniad neu gynllun a gytunwyd gan neu ar ran y Cyngor) yn erbyn unrhyw benderfyniad a wneir gan neu ar ran y Cyngor mewn perthynas â'r materion canlynol neu unrhyw faterion sui generis â materion o'r fath:-

- (i) trwyddedu a/neu gofrestrïadau
- (ii) swyddogaethau mewn perthynas ag iechyd a diogelwch
- (iii) budd-daliadau tai
- (iv) materion sy'n berthnasol i weithwyr gan gynnwys
- (v) apeliadau yn erbyn graddio ac apeliadau disgyblaethol a chwynion

(**Sylwer** Ni fydd y Pwyllgor Apeliadau yn delio gydag achosion Apeliadau Gwahardd a Mynediad nac ag Apeliadau Gwasanaethau Cymdeithasol.)

3.4.4.5 Ni fydd y Pwyllgor Apeliadau fel arfer ond yn clywed ac yn penderfynu ar apeliadau a gyflwynir dan baragraffau 3.4.4.4 (iv) a (v) uchod os cânt eu cyflwyno gan swyddogion ar lefel Pennaeth Gwasanaeth neu uwch. Ni fydd y Pwyllgor Apeliadau fodd bynnag, yn penderfynu apeliadau mewn perthynas â diswyddo a gyflwynir gan Bennaeth y Gwasanaeth Taledig, Swyddog Monitro, Swyddog Adran 151 neu Bennaeth y Gwasanaethau Democrataidd oherwydd rhaid i'r Cyngor llawn benderfynu'r cyfryw apeliadau.

3.4.4.6 Os bydd gweithiwr/wraig islaw lefel Pennaeth Gwasanaeth yn dymuno cyflwyno apêl am y rhesymau a restrir yn 3.4.4.4 (iv) a (v), panel o Swyddogion a benodir yn unol â pholisïau a gweithdrefnau cyflogaeth y Cyngor o bryd i'w gilydd fydd, fel arfer, yn gwrandao ei apêl/ei hapêl.